

Kūrybinės užduotys

Ekologinė etika

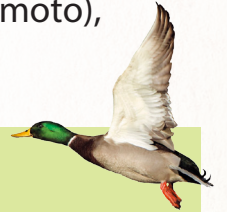

1. Užduotis. Šventės ar atmintinos dienos lankstinuko kūrimas

„Gamtoje ir žmonių gyvenime tam tikri pasikartojantys procesai ar įvykiai įgyja ypatingą reikšmę. Tada jie paprastai virsta nekasdieniais renginiais, vadinamais šventėmis.“

(prof. Česlovas Kalenda)

- Prisimink Lietuvoje nuo seno švenčiamas kalendorines šventes, susijusias su gamta, tam tikrais gamtos ciklais, augalijos pasauliu ar paukščiais. Kurios iš jų, atėjus į Lietuvą krikščionybei, tapo ir krikščioniškomis šventėmis?
- Susipažink su pasaulyje besiformuojančiomis naujomis su gamtosauga susijusiomis tradicijomis.
- Prisijunk prie Jungtinių Tautų Organizacijos, kuri paskelbė nemažai atmintinų dienų gamtosaugos idėjoms populiarinti, visuomenei šviesti, iniciatyvos ir parenk lankstinuką apie organizuojamą šventinį renginį. Sugalvok ir užrašyk ant lankstinuko patrauklų renginio pavadinimą, įsimintinus žodžius (citatą arba moto), kuo ši diena įdomi ir svarbi.

Šventės pavadinimas:

Citata arba moto:

**Trumpas šventės aprašymas, jos aktualumas arba įdomaus įvykio žinutė.
Šventės tradicijos.**

**Šventinio renginio laikas ir vieta:
Dalyviai:**

2. Užduotis. Ekologinės reklamos scenarijaus kūrimas

„Šiandien aplinkos puoselėjimo sąjūdis įgijo naujų formų. Džiugina vis didėjanti šalyje mokinių įsitraukimo į prasmingą veiklą – savo krašto aplinkosaugą – plėtra. Tai neabejotinai veiksminga blogio prevencija... Kiekvienas turime savęs paklausti: „Ką aš privalau ir galiu padaryti, kad ekologinė situacija mano kieme, mano kaime, mano mieste, mano šalyje, o kartu ir planetoje, ne blogėtų, bet gerėtų?“ (Česlovas Kalenda)

Padėdamas spręsti šią aktualią problemą, pabandyk sukurti *socialinę ekologinę reklamą*. Tai vienas iš veiksmingų būdų įveikti mąstymo ir elgesio inerciją, atsikratyti blogų, ekologiškumui kenkiančių įpročių, o labiausiai reikia mūsų neabejingumo. Tikslas – atkreipti bendruomenės dėmesį, kad turime ir blogų tradicijų, kurių negalima toleruoti, pavyzdžiui, paprotys pavasarį deginti pernykštę žolę, nekultūringas poilsiautojų elgesys gamtoje, godumas grybaujant ar uogaujant, žiaurus elgesys su gyvūnais, brakonieriaavimas ir kt.

- Ekologinės reklamos scenarijų gali kurti 3 mokinių komanda.
- Šio užduoties lapo viršuje parašykite savo reklamos scenarijaus pavadinimą.
- Ekologinė reklama turi trukti ne ilgiau kaip 2 min., taigi sukurkite tokios trukmės socialinės reklamos scenarijų.
- Klasė balsuoja ir įvertina grupių sukurtus scenarijus, o mokiniui arba komandai, sukūrusiam(-iai) geriausią ekologinės reklamos scenarijų, siūloma pagal galimybes nufilmuoti ekologinę reklamą ir ją pristatyti visai mokyklos bendruomenei.
- Neatitinkantys šios užduoties arba plagijuoti darbai nevertinami.

Socialinė ekologinė reklama „_____“

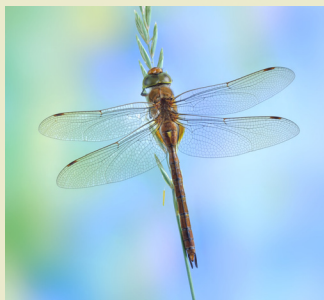
3. Užduotis. Nuostabios gamtos mįslės

Įsivaizduok, kad Jaunųjų gamtininkų centre tave sudomino tam tikri gamtos reiškiniai, kurie iki šiol stebina ir mokslininkus. Štai juos vaizduojančios nuotraukos ir straipsnių ištraukos apie gamtines būtybes.

Perskaityk pavyzdžius ir iškelk hipotezę: „Kaip galima juos paaiškinti?“ Ar visa tai yra vertinga (gėris) savaime? Galbūt tokios biologinės savybės nesvarbios ar ne-naudingos (yra blogis) pačiam augalui, gyvūnui? Kas tai sukūrė? Ar gamtos būtybės gali tai pačios įvertinti? Pateik savo ekologinio tyrimo hipotezes.

Augalo, gyvūno aprašymas

Laumžirgio sparnų tyrimai parodė, kad jų judėjimas yra įspūdinga mikromechanika, kuri leidžia judriai skristi įvairiomis kryptimis ir taip sugauti grobį. Skrydžio trajektorija priklauso nuo oro srovių ir pasipriešinimo. Venų keičiama sparno forma leidžia jam suktis priklausomai nuo aerodinaminės apkrovos, keičiant kryptį aukštyn ar žemyn.

Tyrimo hipotezė

Augalo, gyvūno aprašymas

Tyrimo hipotezė

Augalai gauna energijos iš saulės ir tai vadinama fotosinteze, tačiau taip pat jiems būtina kaupti vandenį, kad vyktų medžiagų apykaita.

Tai verčia juos ieškoti kompromiso su aplinka. Augalų apatinio lapų paviršiaus žiotelės atsiveria ir užsidaro ir taip įleidžiama oro.

O vienaląsčiai organizmai, kad gautų saulės šviesos, pavyzdžiui, melsvabakterės, tarsi molekuliniiais laikrodžiais stebi dienos ir nakties ciklą.

Stuburinių genomas sėkmingai vystosi ir taip jie išvengia ligų. Tai vyksta įgimtoje bestuburių ir įgimtoje bei įgytoje stuburinių imuninėse sistemose. Įgimtas imunitetas yra užkoduotas genuose, todėl atsimena, kas nutiko organizmo evoliucijos praeityje. Įgytas imunitetas atsimena net ir tai, kas nutiko organizmo biografinėje praeityje. Pabandyk įsivaizduoti, kaip visa tai vyksta milijonus genų ir antigenų turinčiuose organizmuose... Tas procesas spontaniškas, vykstantis be gyvūnų žinios, daug sudėtingesnis, nei galima įsivaizduoti...

Augalo, gyvūno aprašymas

Tyrimo hipotezė

Lydekos,
plėšrios žuvies,
akys yra taip
sudarytos,
kad neregį
nei spalvos,
nei pavidalo,
o mato tik

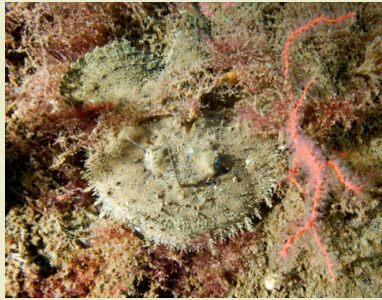

šviesos blykčiojimą žuvelei vandenyje
vartantis ar sukantis ir žuvelę griebia.
Todėl žmonės lydekas meškerioja ne
koku nors mėsisku jauku kaip kitas žuvis,
bet blizge –tviskančios skardos plokštele,
pritaisyta prie meškerės. Greitai traukiant
vandens paviršiumi šią blykčiojančią
plokštelę lydeka pastebi, griebia ir pati
užkimba už kabliuko. Lydeka blizgės
pavidalo neregį, todėl ji gali būti ir ne
žuvelės formos. Ši plėšrūnė mato tik
blykčiojimą. Blizgė yra pagal lydekos akių
sąrangą ir grobuonišką instinktą žmogaus
proto sukurta priemonė. Žmogaus tikslas
buvo pasinaudojant šiomis lydekos
ypatybėmis ją sunaikinti.

Augalo, gyvūno aprašymas

Tyrimo hipotezė

Tačiau gamtoje esama ir organinės blizgės lydekai pražudyti.

Tuose pačiuose vandenyse,

kur ir lydeka,

gyvena kita plėšri žuvis *Lophius piscatorius*. Tai europinis jūrų velnias.

Viršutinė jo žiaunų dalis turi galimą judinti sukaulėjusį pailgėjimą, kuris baigiasi 20–30 cm ilgio sidabrinės spalvos juosta.

Ši žuvis tūno vandenyje tarp žolių ir nuolat judina iškištą savo „meškerykotį“,

todėl ta sidabrinė juosta vartaliojasi ir blykčioja.

Plaukianti pro šalį lydeka

jūrų velnią pastebi, griebia, bet yra

pagrobiama pati. Visa tai veikia lygiai

taip, kaip ir žvejojant meškere. Skirtumas

tik tas, kad meškerė yra žmogaus proto

įžvalgos rezultatas, o jūrų velnias?..